

مجموعه آزمون‌های طب‌بندی‌شده وکالت

تدوین: گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش

انتشارات چتر دانش

عنوان و نام پدیدآور	مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده وکالت / تدوین گروه علمی موسسه آموزش عالی آزاد چتردانش. تهران: چتردانش، ۱۳۹۷.
مشخصات نشر	تهران: چتردانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۰۲۵ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۰۵-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	چاپ هشتم.
موضوع	کانون وکلای دادگستری -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	Bar associations -- Iran -- Examinations :
موضوع	حقوق -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	Law -- Iran -- Examinations, questions, etc. (Higher) :
شناسه افزوده	موسسه آموزش عالی آزاد چتردانش
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ م۳۳/۳/کMH۵۴
رده بندی دیویی	۳۴۰/۰۷۰۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۲۳۲۴۰

نام کتاب	مجموعه آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده وکالت
ناشر	چتر دانش
تدوین	گروه علمی مؤسسه آموزش عالی آزاد چتردانش
ویراستار	مهدی چراغ
نوبت و سال چاپ	دهم - ۱۴۰۲
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۰۵-۳
قیمت	۴۸۵۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خم‌نیری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

ناشر سخن

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند. این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزشی عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتردانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به منصفه ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتردانش

فهرست

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۸۵..... ۱۳

- ۱۴.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۱۸.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۲۴.....سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
- ۲۸.....پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
- ۳۱.....سؤالات آزمون حقوق تجارت.....
- ۳۵.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۳۸.....سؤالات اصول فقه.....
- ۴۲.....پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
- ۴۴.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۴۸.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۵۶.....سؤالات آیین دادرسی کیفری.....
- ۶۱.....پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۸۶..... ۶۷

- ۶۸.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۷۲.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۷۷.....سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
- ۸۱.....پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
- ۸۴.....سؤالات حقوق تجارت.....
- ۸۸.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۹۱.....سؤالات اصول فقه.....
- ۹۵.....پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
- ۹۷.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۱۰۱.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۱۰۷.....سؤالات آیین دادرسی کیفری.....
- ۱۱۱.....پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۸۷..... ۱۱۷

- ۱۱۸.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۱۲۲.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۱۲۶.....سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
- ۱۲۹.....پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی.....

۱۳۲.....	سؤالات حقوق تجارت.....
۱۳۶.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
۱۳۹.....	سؤالات اصول فقه.....
۱۴۲.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
۱۴۴.....	سؤالات حقوق جزا.....
۱۴۸.....	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
۱۵۴.....	سؤالات آیین دادرسی کیفری.....
۱۵۷.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۸۸..... ۱۶۳

۱۶۴.....	سؤالات حقوق مدنی.....
۱۶۸.....	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
۱۷۲.....	سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
۱۷۶.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
۱۷۹.....	سؤالات حقوق تجارت.....
۱۸۳.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
۱۸۶.....	سؤالات اصول فقه.....
۱۸۹.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
۱۹۱.....	سؤالات حقوق جزا.....
۱۹۴.....	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
۲۰۰.....	سؤالات آیین دادرسی کیفری.....
۲۰۴.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۸۹..... ۲۱۱

۲۱۲.....	سؤالات حقوق مدنی.....
۲۱۶.....	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
۲۲۳.....	سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
۲۲۷.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی.....
۲۳۱.....	سؤالات حقوق تجارت.....
۲۳۶.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
۲۳۹.....	سؤالات اصول فقه.....
۲۴۳.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
۲۴۵.....	سؤالات حقوق جزا.....
۲۴۹.....	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....

سؤالات آيين دادرسی کیفری ۲۵۶

پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری ۲۶۱

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۰ ..... ۲۷۱

سؤالات حقوق مدنی ۲۷۲

پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی ۲۷۶

سؤالات آيين دادرسی مدنی ۲۸۱

پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی ۲۸۶

سؤالات حقوق تجارت ۲۹۰

پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت ۲۹۴

سؤالات اصول فقه ۲۹۸

پاسخنامه سؤالات اصول فقه ۳۰۲

سؤالات حقوق جزا ۳۰۴

پاسخنامه سؤالات حقوق جزا ۳۰۹

سؤالات آيين دادرسی کیفری ۳۱۶

پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری ۳۲۰

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت گیلان ۱۳۹۰ ..... ۳۲۹

سؤالات حقوق مدنی ۳۳۰

پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی ۳۳۴

سؤالات آيين دادرسی مدنی ۳۳۷

پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی ۳۴۲

سؤالات حقوق تجارت ۳۴۵

پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت ۳۴۹

سؤالات اصول فقه ۳۵۲

پاسخنامه سؤالات اصول فقه ۳۵۶

سؤالات حقوق جزا ۳۵۸

پاسخنامه سؤالات حقوق جزا ۳۶۲

سؤالات آيين دادرسی کیفری ۳۶۸

پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری ۳۷۲

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۱ ..... ۳۸۱

سؤالات حقوق مدنی ۳۸۲

پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی ۳۸۸

سؤالات آيين دادرسی مدنی ۳۹۳

۳۹۷.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۴۰۰.....	سؤالات حقوق تجارت
۴۰۴.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۴۰۷.....	سؤالات اصول فقه
۴۱۲.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۴۱۴.....	سؤالات حقوق جزا
۴۱۸.....	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۴۲۵.....	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۴۳۰.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۲ ..... ۴۴۱

۴۴۲.....	سؤالات حقوق مدنی
۴۴۷.....	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۴۵۰.....	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۴۵۵.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۴۵۹.....	سؤالات حقوق تجارت
۴۶۳.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۴۶۷.....	سؤالات اصول فقه
۴۷۲.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۴۷۴.....	سؤالات حقوق جزا
۴۷۸.....	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۴۸۴.....	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۴۸۸.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۲ ..... ۴۹۵

۴۹۶.....	سؤالات حقوق مدنی
۵۰۰.....	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۵۰۵.....	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۵۱۰.....	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۵۱۴.....	سؤالات حقوق تجارت
۵۱۹.....	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۵۲۳.....	سؤالات اصول فقه
۵۲۷.....	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۵۳۰.....	سؤالات حقوق جزا

- ۵۳۴.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۵۴۰.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۵۴۵.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۴..... ۵۴۹.....

- ۵۵۰.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۵۵۵.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۵۶۲.....سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۵۶۷.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۵۷۰.....سؤالات حقوق تجارت.....
- ۵۷۴.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۵۸۱.....سؤالات اصول فقه.....
- ۵۸۴.....پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
- ۵۸۷.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۵۹۱.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۵۹۴.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۵۹۸.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۵..... ۶۰۳.....

- ۶۰۴.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۶۰۹.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۶۱۶.....سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۶۲۱.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۶۲۵.....سؤالات حقوق تجارت.....
- ۶۲۹.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۶۳۴.....سؤالات اصول فقه.....
- ۶۳۸.....پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
- ۶۴۱.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۶۴۵.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۶۴۹.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۶۵۴.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۶..... ۶۵۹.....

- ۶۶۰.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۶۶۵.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....

۶۷۱	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۶۷۷	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۶۸۰	سؤالات حقوق تجارت
۶۸۵	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۶۸۹	سؤالات اصول فقه
۶۹۲	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۶۹۴	سؤالات حقوق جزا
۶۹۸	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۷۰۳	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۷۰۸	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت کرمانشاه ۱۳۹۶ ..... ۷۱۳

۷۱۴	سؤالات حقوق مدنی
۷۱۹	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۷۲۲	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۲۷	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۳۱	سؤالات حقوق تجارت
۷۳۵	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۷۳۸	سؤالات اصول فقه
۷۴۱	پاسخنامه سؤالات اصول فقه
۷۴۴	سؤالات حقوق جزا
۷۴۸	پاسخنامه سؤالات حقوق جزا
۷۵۳	سؤالات آیین دادرسی کیفری
۷۵۸	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی کیفری

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۷ ..... ۷۶۳

۷۶۴	سؤالات حقوق مدنی
۷۶۹	پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی
۷۷۵	سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۸۲	پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی
۷۸۶	سؤالات حقوق تجارت
۷۹۱	پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت
۸۰۰	سؤالات اصول فقه
۸۰۴	پاسخنامه سؤالات اصول فقه

- ۸۰۶.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۸۱۰.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۸۱۵.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۸۲۰.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۸..... ۸۲۳

- ۸۲۴.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۸۲۸.....پاسخنامه سؤالات مدنی.....
- ۸۳۲.....سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۸۳۸.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۸۴۳.....سؤالات حقوق تجارت.....
- ۸۴۸.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۸۵۴.....سؤالات اصول فقه.....
- ۸۵۸.....پاسخنامه سؤالات اصول فقه.....
- ۸۶۰.....سؤالات حقوق جزا.....
- ۸۶۵.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزا.....
- ۸۷۰.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۸۷۵.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سؤالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۳۹۹..... ۸۸۱

- ۸۸۲.....سؤالات حقوق مدنی.....
- ۸۸۷.....پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی.....
- ۸۹۲.....سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۸۹۸.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی مدنی.....
- ۹۰۰.....سؤالات حقوق تجارت.....
- ۹۰۶.....پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت.....
- ۹۱۲.....سؤالات اصول استنباط حقوق اسلامی.....
- ۹۱۶.....پاسخنامه سؤالات اصول استنباط حقوق اسلامی.....
- ۹۱۹.....سؤالات حقوق جزای عمومی و اختصاصی.....
- ۹۲۴.....پاسخنامه سؤالات حقوق جزای عمومی و اختصاصی.....
- ۹۳۰.....سؤالات آيين دادرسی کیفری.....
- ۹۳۵.....پاسخنامه سؤالات آيين دادرسی کیفری.....

سوالات و پاسخنامه تشریحی آزمون وکالت ۱۴۰۰..... ۹۳۷

- ۹۳۸..... سوالات حقوق مدنی
- ۹۴۴..... پاسخنامه سوالات حقوق مدنی
- ۹۴۷..... سوالات آیین دادرسی مدنی
- ۹۵۴..... پاسخنامه سوالات آیین دادرسی مدنی
- ۹۵۶..... سوالات حقوق تجارت
- ۹۶۲..... پاسخنامه سوالات حقوق تجارت
- ۹۶۶..... سوالات اصول استنباط حقوق اسلامی و متون فقه
- ۹۷۰..... پاسخنامه سوالات اصول استنباط حقوق اسلامی و متون فقه
- ۹۷۴..... سوالات حقوق جزای عمومی و اختصاصی
- ۹۷۹..... پاسخنامه سوالات حقوق جزای عمومی و اختصاصی
- ۹۸۳..... سوالات آیین دادرسی کیفری
- ۹۸۷..... پاسخنامه سوالات آیین دادرسی کیفری
- ۹۹۱..... سوالات حقوق اساسی
- ۹۹۵..... پاسخنامه سوالات حقوق اساسی

پراکندگی سوالات سال‌های ۱۴۰۰ - ۱۳۸۵ بر مبنای موضوعات جزئی - کلی..... ۹۹۹

- ۱۰۰۰..... پراکندگی سوالات حقوق مدنی بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۰۲..... پراکندگی سوالات حقوق مدنی بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۰۳..... پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۰۹..... پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۱۰..... پراکندگی سوالات آیین دادرسی مدنی بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۱۱..... پراکندگی سوالات حقوق تجارت بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۱۳..... پراکندگی سوالات حقوق تجارت بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۱۴..... پراکندگی سوالات اصول فقه بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۱۵..... پراکندگی سوالات اصول فقه بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۱۶..... پراکندگی سوالات حقوق جزا بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۱۹..... پراکندگی سوالات حقوق جزا بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۲۰..... پراکندگی سوالات آیین دادرسی کیفری بر مبنای موضوعات جزئی
- ۱۰۲۴..... پراکندگی سوالات آیین دادرسی کیفری بر مبنای موضوعات کلی
- ۱۰۲۵..... پراکندگی سوالات حقوق اساسی بر مبنای موضوعات جزئی

اختصارات

- قانون اساسی ..... ق.ا.
- قانون مدنی ..... ق.م.
- قانون تجارت ..... ق.ت.
- قانون مجازات اسلامی ..... ق.م.ا.
- قانون آیین دادرسی کیفری ..... ق.آ.د.ک.
- قانون تشدید مجازات مرتکبین اختلاس، ارتشاء و کلاهبرداری ..... ق.ت.م.ا.ا.ک.
- قانون مسئولیت مدنی ..... ق.م.م.

سؤالات و پاسخنامه تشریحی

آزمون وکالت ۱۳۸۵

سوالات حقوق مدنی

- ۱- آیا انکار بعد از اقرار مسموع است؟ / موضوع: ادله اثبات دعوی ⇐ اقرار / الف) انکار بعد از اقرار در هیچ صورتی شنیده نمی‌شود. ب) انکار بعد از اقرار مسموع است به قید سوگند. ج) ادعای فساد و اشتباه از سوی مقرر پذیرفته می‌شود، ولی برای ضرر زدن به اقرار باید ادعا ثابت شود. د) ادعای فساد و اشتباه پذیرفته می‌شود و نیاز به اثبات ندارد.
- ۲- عقد ضمان را در چه مواردی می‌توان فسخ کرد؟ / موضوع: عقود معین ⇐ ضمان / الف) عقد ضمان لازم است و ضمان یا مضمون عنه حق فسخ آن را ندارد. ب) عقد ضمان لازم است، مگر در صورت اعسار ضامن. ج) عقد ضمان در صورت اعسار ضامن و بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به، قابل فسخ است. د) عقد ضمان در صورت اعسار ضامن و بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به و تخلف از مقررات عقد قابل فسخ است.
- ۳- اگر خصوصیت منفعتی که در اجاره تعیین شده است منظور نباشد، مستأجر از چه منفعتی می‌تواند استفاده کند؟ / موضوع: عقود معین ⇐ اجاره / الف) مستأجر می‌تواند استفاده منفعتی کند که از حیث ضرر مساوی یا کمتر از منفعت عین باشد. ب) مستأجر مقید به منافی است که ضرر کمتری از منفعت تعیین شده دارد. ج) مستأجر مقید به همان منفعتی است که در عقد اجاره تعیین شده است. د) مستأجر آزاد است که از هر منفعتی استفاده کند.
- ۴- نمایی که قبل از اخذ به شفعه در مبیع حاصل می‌شود از آن کیست؟ / موضوع: عقود معین ⇐ بیع / الف) به شفیع تعلق دارد. ب) به مشتری تعلق دارد. ج) نمای متصل به شفیع و نمای منفصل به مشتری تعلق دارد. د) نمای متصل به شفیع و نمای منفصل به مشتری تعلق دارد، ولی مشتری می‌تواند بنایی را که کرده یا درختی را که کاشته قلع کند.
- ۵- قالیچه‌ای به شرط داشتن مقدار معین ابعاد فروخته می‌شود ولی در زمان تسلیم معلوم می‌گردد که بیش از آن مقدار است. در این صورت، خریدار و فروشنده چه حقی دارند؟ / موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ⇐ خیارات فسخ / الف) خریدار و فروشنده هر دو حق فسخ بیع را دارند. ب) مقدار زائد متعلق به فروشنده است.

ج) فروشنده حق فسخ بیع را دارد.

د) فروشنده به تناسب بهای قراردادی بر مساحت شرط شده می‌تواند بر ثمن بیفزاید.

۶- اگر مالی به وصف و ندیده فروخته شود و هنگام تسلیم معلوم شود که مبیع وصف مشروط را ندارد، خریدار چه اختیاری دارد؟ / موضوع: عقود معین ⇐ بیع/

الف) می‌تواند الزام فروشنده را به تسلیم مالی که دارای وصف معهود است بخواهد.

ب) می‌تواند معامله را فسخ کند.

ج) می‌تواند به میزان نقصان قیمت در نتیجه فقدان وصف از ثمن بکاهد.

د) معامله باطل است و برای خریدار حق انتخابی نیست.

۷- اگر بعض از بیع مالیت نداشته باشد، عقد بیع چه حکمی دارد؟ / موضوع: عقود معین ⇐ بیع/

الف) بیع باطل است.

ب) بیع درست است و خریدار می‌تواند ارش بگیرد.

ج) بیع نسبت به بعض باطل است و نسبت به بعض دیگر خریدار از جهت تبعض صفقه خیار فسخ دارد.

د) بیع درست و لازم است.

۸- در موردی که اوصیا به اجتماع به انجام دادن کاری مأمور شوند و یکی از آنان فوت کند، این حادثه چه اثری در وصایت دارد؟ / موضوع: احوال شخصیه ⇐ وصیت/

الف) اجرای وصایت با مقام‌های عمومی است.

ب) امینی به جمع باقی اضافه می‌شود و این جمع کامل به وصایت عمل می‌کنند.

ج) جمع باقیمانده به وصایت عمل می‌کنند.

د) وصایت قابل اجرا نیست و بقیه اوصیا حق دخالت ندارند.

۹- مهرالتمعه در چه مورد به عهده شوهر است؟ / موضوع: احوال شخصیه ⇐ نکاح/

الف) در فرضی که مهر در عقد ذکر نشده و قبل از تعیین مهر و نزدیکی، شوهر طلاق دهد.

ب) در فرضی که نکاح منقطع است و مهر در آن ذکر نشده.

ج) در فرضی که مهر در عقد ذکر نشده و طلاق پس از نزدیکی واقع شود.

د) در فرضی که مهر معین شده، مالیات ندارد.

۱۰- اگر واقف دو متولی معین کرده باشد که به اتفاق وقف را اداره کنند و یکی از آن دو فوت کند، اداره امور وقف با کیست؟ / موضوع: اموال و مالکیت ⇐ وقف/

الف) متولی زنده وقف را اداره می‌کند.

ب) موضوع در حکم موردی است که وقف متولی ندارد و اداره آن با مقامات عمومی است.

ج) بعد از فوت یکی از متولیان، حاکم شخصی را ضمیمه می‌کند که با متولی زنده به اجتماع تصرف کند.

د) اداره وقف یا موقوف‌علیهم است.

- ۱۱- چنانچه در عقد وقف، واقف خود را متولی قرار دهد و قبل از آنکه مال موقوفه به تصرف موقوف‌علیهم داده شود، واقف فوت نماید: /موضوع: اموال و مالکیت ⇨ وقف/
- الف) عقد وقف غیر نافذ است.
 ب) عقد وقف صحیح است و نیاز به قبض موقوف‌علیهم نیست.
 ج) عقد وقف باطل می‌گردد.
 د) وراثت واقف مکلف‌اند، مال موقوفه را به قبض موقوف‌علیهم بدهند.
- ۱۲- شرط خیار فسخ در عقد نکاح .....؟ /موضوع: احوال شخصیه ⇨ نکاح/
- الف) شرط باطل است ولی عقد نکاح صحیح است.
 ب) در صورتی که مدت خیار معین باشد شرط خیار صحیح است.
 ج) صحیح است.
 د) در صورتی که مدت خیار نامعین باشد شرط خیار عقد نکاح باطل است.
- ۱۳- منافع موقوفات مجهول‌المصرف ..... /موضوع: اموال و مالکیت ⇨ وقف/
- الف) صرف بریات عمومی می‌شود.
 ب) به اقرب غرض وقف می‌رسد.
 ج) با اذن حاکم یا ماذون از قبل او به مصرف فقرا می‌رسد.
 د) صرف تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی می‌شود.
- ۱۴- شخصی کالایی را خریداری نموده و متعاقباً آن را به دیگری منتقل می‌نماید. پس از معامله دوم متوجه می‌شود که مورد معامله از بدو امر معیوب بوده: /موضوع: عقود معین ⇨ بیع/
- الف) خریدار اول می‌تواند با تأدیه مثل یا قیمت معامله اول را فسخ کند.
 ب) خریدار اول می‌تواند فقط مطالبه ارش کند.
 ج) خریدار اول مختار است، بین مطالبه ارش و یا فسخ معامله.
 د) حق خیار خریدار اول با انتقال به غیر ساقط است.
- ۱۵- اگر ضمن عقد نکاح شرط فعل باشد و تخلف شود: /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ⇨ شروط ضمن عقد/
- الف) عقد نکاح صحیح و شرط باطل است.
 ب) عقد نکاح باطل است.
 ج) مشروطه می‌تواند مشروط‌علیه را ملزم به انجام شرط نماید و در صورتی که الزام ممکن نباشد، می‌تواند عقد نکاح را فسخ نماید.
 د) مشروطه می‌تواند مشروط‌علیه را ملزم به انجام شرط نماید و در صورتی که الزام ممکن نباشد، فقط می‌تواند مطالبه خسارت نماید.

۱۶- شخصی قالیچه‌ای را به تصور اینکه بافت کاشان است خریداری می‌نماید. پس از معامله معلوم می‌شود که بافت کاشان نیست: /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ⇨ شرایط اعمال حقوقی/

الف) معامله باطل است. (ب) معامله صحیح است.

ج) معامله غیرنافذ است. (د) برای خریدار حق فسخ ایجاد می‌شود.

۱۷- فرض کنید در قراردادی چند کالای مختلف فروخته می‌شود و بها برای کل مبیع معین شده ولی قیمت هر کالا تعیین نشده است. در این فرض، اگر بعضی از آن کالاها معیوب درآید، خریدار چه اختیاری پیدا می‌کند؟ /موضوع: قواعد عمومی اعمال حقوقی ⇨ اختیارات فسخ/

الف) خریدار می‌تواند تمام مبیع را فسخ کند یا تمام آن را نگاه دارد و ارش بگیرد.

ب) خریدار می‌تواند مبیع را نسبت به مال معیوب فسخ کند.

ج) خریدار حق فسخ ندارد و فقط می‌تواند ارش بگیرد.

د) خریدار می‌تواند تمام مبیع را فسخ کند و حق بر ارش ندارد.

۱۸- کدام یک از عبارات زیر مختصات عقد جعاله را به‌طور کامل بیان نموده است؟ /موضوع: عقود معین ⇨ جعاله/

الف) جعاله عقدی است لازم، تملیکی، ساده، خیاری و همواره منجز.

ب) جعاله عقدی است تشریفاتی، معلق، جایز و تملیکی.

ج) جعاله عقدی است لازم، عهدی، ساده، غیرخیاری و غیرقابل تعلیق.

د) جعاله عقدی است جایز، عهدی، ساده و قابل تعلیق.

۱۹- کدام یک از عبارات زیر معرف ضمان درک است؟ /موضوع: عقود معین ⇨ بیع/

الف) ضمان درک عبارت است از مسئولیت بایع یا مشتری نسبت به استرداد ثمن یا مبیع در صورت مستحق‌الغیر درآمدن مبیع یا ثمن.

ب) ضمان درک عبارت است از ضمانت بایع از مشتری نسبت به ثمن متعلق به غیر.

ج) ضمان درک عبارت است از تعهد مشتری در مقابل بایع نسبت به مبیع متعلق به غیر.

د) ضمان درک عبارت است از مسئولیت هر یک از طرفین عقد بیع نسبت به ثالث در صورت مستحق‌الغیر درآمدن موضوع عقد

۲۰- در تعریف عقد ودیعه کدام یک از عبارات زیر را مناسب می‌دانید؟ و دیعه عقدی است که: /موضوع: عقود معین ⇨ ودیعه/

الف) به‌موجب آن شخص امین از مال دیگری حفاظت نموده و حق‌الزحمه خود را دریافت دارد.

ب) طبق آن مالک یا نماینده او رأساً دیگری را موظف به نگهداری مال و انتقال منافع به مالک مال می‌نماید.

ج) طی آن مالک یا نماینده او از دیگری می‌خواهد از مال او به‌طور مجانی نگهداری کند و مورد قبول واقع شود.

د) طی آن مالک حق استفاده از مال خود را به دیگری تفویض می‌کند.

پاسخنامه سؤالات حقوق مدنی

- ۱- گزینه ج صحیح است. به موجب ماده ۱۲۷۷ ق.م: «انکار بعد از اقرار مسموع نیست؛ لیکن اگر مقرر ادعا کند که اقرار او فاسد یا مبنی بر اشتباه یا غلط بوده شنیده می‌شود و همچنین است در صورتی که برای اقرار خود عذری ذکر کند که قابل قبول باشد، مثل اینکه بگوید اقرار به گرفتن وجه در مقابل سند یا حواله بوده که وصول نشده، لیکن دعاوی مذکور مادامی که اثبات نشده مضر به اقرار نیست.»
- ۲- گزینه د صحیح است. به موجب ماده ۷۰۱ ق.م ضمان عقدی است لازم و ضامن یا مضمون له نمی‌توانند آن را فسخ کنند مگر در صورت اعسار ضامن، به طوری که در ماده ۶۹۰ مقرر است یا در صورت بودن حق فسخ نسبت به دین مضمون به و یا در صورت تخلف از مقررات عقد. وجود پاره‌ای از اختیارات نظیر غبن و تبعض صقعه در ضمان منتفی است و درمورد امکان یا عدم امکان خیار شرط نیز اختلاف وجود دارد. مفاد ماده ۷۰۱ ق.م فقط از سه طریق امکان فسخ این قرارداد را پیش‌بینی کرده است و نسبت به خیار شرط حکمی ندارد و از آن استفاده می‌شود که این خیار در عقد ضمان راه ندارد با این حال وجود شرط خیار به درستی عقد ضمان خللی وارد نمی‌کند چرا که بطلان آن نیاز به تصریح قانون‌گذار دارد و از ماده ۷۰۱ این ضمانت اجرا استنباط نمی‌شود. (کاتوزیان، ناصر، عقود معین، ج ۴، شماره ۱۴۶)
- ۳- گزینه الف صحیح است. بر اساس ماده ۴۹۱ ق.م اگر منفعتی که در اجاره تعیین شده است به خصوصیت آن منظور نبوده، مستأجر می‌تواند استفاده منفعتی کند که از حیث ضرر مساوی یا کمتر از منفعت معینه باشد.
- ۴- گزینه د صحیح است. به موجب حکم ماده ۸۱۹ ق.م نمائتی که قبل از اخذ به شفعه در مبیع حاصل می‌شود، در صورتی که منفصل باشد مال مشتری و در صورتی که متصل باشد مال شفیع است ولی مشتری می‌تواند بنایی را که ایجاد کرده یا درختی را که کاشته، قطع کند.
- ۵- گزینه ج صحیح است. ماده ۳۵۵ ق.م مقرر می‌دارد: «اگر ملکی به شرط داشتن مساحت معین فروخته شده باشد و بعد معلوم شود که کمتر از آن مقدار است مشتری حق فسخ معامله را خواهد داشت و اگر معلوم شود که بیشتر است، بائع می‌تواند آن را فسخ کند مگر اینکه در هر دو صورت طرفین به محاسبه زیاده یا نقیصه تراضی نمایند.»
- در این ماده شرط مقدار به‌عنوان وصف مبیع ذکر شده است؛ به عبارتی با اینکه شرط مقدار در واقع نشان‌دهنده مقدار مبیع است؛ ولی در رابطه دو طرف اثر شرط صفت را دارد به این معنی که اگر مبیع آن صفت را دارا نباشد مشروطه حق فسخ دارد. این حکم ویژه املاک نیست. در اشیای منقول نیز مصداق پیدا کند، مانند فروش یک فرش که در آن ثمن برای کل مبیع تعیین می‌شود نه به تناسب متر مربع. بنابراین هر جا که مورد معامله به‌عنوان کل تجزیه‌ناپذیر فروخته شود و مقدار یکی از اوصاف آن کلی باشد و قیمت برای مجموع آن باشد، مشمول حکم ماده ۳۵۵ ق.م قرار می‌گیرد. به همین دلیل نیز خیار فسخ هریک از طرفین در فرض زیاده یا نقیصه مستند به خیار تخلف از وصف

صفقه حاصل می‌شود. ثالثاً این خیار مختص عقد بیع نیست و در هر معامله معوض دیگری می‌تواند ایجاد شود. رابعاً خیار تبعض صفقه در عین کلی فی‌الذمه نیز همانند عین معین جریان دارد. (کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، جلد ۵، شماره ۸۹۷ و ۱۰۴۶)

۸- **گزینه ب صحیح است.** قانون مدنی در ماده ۸۵۴ مقرر می‌دارد که: موصی می‌تواند یک یا چند نفر وصی معین نماید. در صورت تعدد، اوصیا باید مجتمعاً عمل به وصیت کنند مگر، در صورت تصریح به استقلال هر یک. حقوقدانان در خصوص اثر فوت یا منعزل شدن یکی از اوصیا در سمت سایرین اختلاف نظر دارند. بر طبق نظر پذیرفته‌شده و مستند به ماده ۷۷ ق.م. در این خصوص حاکم ضم امین می‌کند.

همچنین به‌موجب نظریه اداره حقوقی قوه قضاییه، با فوت یکی از اوصیای غیرمستقل، وصایت وصی زنده به فوت خود باقی است. النهایه اقدام به‌عمل به وصیت بعد از وصی احتیاج به ضم فرد دیگری از طرف حاکم دارد.

در نظریه دیگری نیز آمده است: در صورت فوت وصی منصوب از طرف موصی، حاکم می‌تواند شخص دیگری را به‌جای وی تعیین کند و در این صورت اجرای وصیت یا آن قسمت از عمل به وصایا که باقیمانده است، توسط وصی منصوب از طرف حاکم انجام خواهد شد.

۹- **گزینه الف صحیح است.** بر اساس ماده ۱۰۹۳ ق.م. هرگاه مهر در عقد ذکر نشده باشد و شوهر قبل از نزدیکی و تعیین مهر زن خود را طلاق دهد، زن مستحق مهرالمتعه است و اگر بعد از آن طلاق دهد مستحق مهرالمثل خواهد بود. حکم این ماده در ارتباط با موضوع ماده ۱۰۸۷ ق.م. و صرفاً در خصوص زوجه مفوضه البضع مصداق دارد و شامل مفوضه‌المهر موضوع ماده ۱۰۸۹ نمی‌شود.

۱۰- **گزینه ج صحیح است.** به‌موجب ماده ۷۷ ق.م. «هرگاه واقف برای دو نفر یا بیشتر به‌طور استقلال تولیت قرار داده باشد، هر یک از آن‌ها فوت کند، دیگری یا دیگران مستقلاً تصرف می‌کنند و اگر به‌نحو اجتماع قرار داده باشد، تصرف هر یک بدون تصویب دیگری یا دیگران نافذ نیست و بعد از فوت یکی از آن‌ها حاکم شخصی را ضمیمه آنکه باقیمانده است می‌نماید، که مجتمعاً تصرف کنند.

۱۱- **گزینه ب صحیح است.** در ماده ۶۳ ق.م. مقرر شده است ولی و وصی محجورین از جانب آن‌ها موقوفه را قبض می‌کنند و اگر خود واقف تولیت را برای خود قرار داده باشد قبض خود او کفایت می‌کند. در این سؤال نیز با توجه به اینکه قید شده است «قبل از آنکه مال موقوفه به تصرف موقوف‌علیهم داده شود» استنباط می‌شود ایجاب و قبول صورت گرفته است و چون خود واقف متولی می‌باشد، بنابراین به صراحت ماده فوق قبض خود او کفایت می‌کند که بدهی است مال در تصرف او می‌باشد و قبض حاصل است. بنابراین فوت بعدی تأثیری در صحت وقف ندارد. اصل صحت عقود نیز ما را به همین نتیجه می‌رساند؛ مگر در صورتی که خلاف آن اثبات شود.

۱۲- **گزینه الف صحیح است.** به‌موجب ماده ۱۰۶۹ ق.م. «شرط خیار فسخ نسبت به عقد نکاح باطل است؛ ولی در نکاح دائم شرط خیار نسبت به صدق جایز است مشروط بر اینکه، مدت آن معین باشد و بعد از فسخ مثل آن است که اصلاً مهر ذکر نشده باشد.» منظور از شرط خیار در عقد نکاح این

است که متعاقدين در ضمن عقد شرط نمایند که تا مدت معين يکي از طرفين يا هر دو يا شخص ثالث اختيار فسخ نکاح را داشته باشند. اين شرط باطل است به اين معنی که بی‌اثر بوده و خيار ایجاد نمی‌شود. بنابراین عقد را فاسد نمی‌کند و صرفاً شرط باطل است.

در خصوص حکم این ماده نکات ذیل قابل توجه است:

- ۱) شرط خيار نسبت به صداق در عقد نکاح دائم بلاشکال است. مثل اینکه مهر تعیین شده بین طرفین، مال معینی باشد و بعد برای هریک از آن‌ها یا هر دو اختيار فسخ مهر تعیین شده باشد.
- ۲) اگر شرط خيار نسبت به مهر در عقد دائم ذکر شده و ذوالخيار آن را اعمال کند مثل این است که اساساً در نکاح مهر ذکر نشده باشد و در این صورت مطابق ماده ۱۰۸۷ ق.م.ا.ق.م از تراضی بر مهر معين دیگری بین آن‌ها نزدیکی واقع شود، زوجه مستحق مهرالمثل خواهد بود.
- ۳) در عقد نکاح دائم مدت خيار شرط نسبت به مهر باید معين باشد وگرنه شرط مذکور باطل است.
- ۴) شرط خيار نسبت به مهر در عقد نکاح موقت نادرست و به‌منزله شرط خيار در نکاح است.

(محقق داماد، سید مصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده ص ۱۸۸)

۱۳- **گزینه د صحیح است.** با توجه به ماده ۸ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۰۲ درآمد موقوفات مجهول‌المصرف و موقوفاتی که به صیغه میراث مطلقه وقف شده قابل مصرف در تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی و عمران موقوفات می‌باشد، زیر نظر سازمان به مصرف می‌رسد. در این سؤال هر چند گزینه الف با توجه به ماده ۹۱ صحیح است ولی، باید توجه داشت که ماده ۸ قانون فوق مؤخرالتصویب بوده و ماده ۹۱ را نسخ ضمنی نموده است.

۱۴- **گزینه ب صحیح است.** خيار عیب با توجه به حکم ماده ۴۲۲ حاوی دو اختيار فسخ معامله یا اخذ ارش می‌باشد. اما با توجه به ماده ۴۲۹ ق.م.د.م.ا.ق.م در موارد مذکور در بندهای سه‌گانه ماده امکان فسخ قرارداد وجود ندارد و مشتری تنها می‌تواند ارش بگیرد. یکی از این موارد منتقل کردن مبیع به غیر است که در بند ۱ مقرر شده است. همچنین به‌موجب ماده ۴۲۳ ق.م.ا.ق.م خيار عیب (فسخ قرارداد یا ارش) وقتی برای مشتری ثابت می‌شود که عیب مخفی و موجود در حین عقد باشد. از طرف دیگر عیب مخفی عیبی است که مشتری در زمان بیع عالم به آن نبوده است. (ماده ۴۲۴) با توجه به احکام موارد فوق در این حالت چون مشتری عالم به عیب نبوده، خيار عیب دارد و همان‌طور که گفته شده خيار عیب حاوی دو اختيار فسخ یا مطالبه ارش است و چون با انتقال آن به غیر حق فسخ ساقط می‌شود فقط امکان مطالبه ارش وجود دارد اما اگر مشتری با علم به وجود عیب آن را منتقل می‌کرد این علم به‌منزله ساقط حق خيار عیب و عدم امکان فسخ یا مطالبه ارش بود.

نکته قابل توجه اینکه تلف یکی از عوضین یا هر دو عوض قرارداد مانع فسخ قرارداد نیست مگر در خيار عیب با توجه به ماده ۴۲۹. به عبارتی تلف یکی از عوضین مانع اعمال خيار عیب است و فقط امکان مطالبه ارش وجود دارد ولی در سایر اختیارات حتی اگر یکی از عوضین تلف شده باشد باز امکان فسخ قرارداد وجود دارد. از طرف دیگر قانون حکمی در خصوص امکان فسخ قرارداد در صورت تلف

یکی از عوضین ندارد ولی حقوقدانان از ماده ۲۸۶ ق.م. وحدت ملاک گرفته و حکم ماده مذکور را در خصوص فسخ نیز اجرا می‌کنند.

۱۵- گزینه د صحیح است. عقد نکاح از جمله عقود است که ارتباط تام با نظم عمومی و اخلاق حسنه دارد و قوانین راجع به آن از قواعد آمره‌ای می‌باشد که تخلف از آن ممکن نیست. به همین دلیل موارد انحلال این قرارداد نیز صراحتاً توسط قانون‌گذار مشخص شده است و در سایر موارد امکان انحلال آن وجود ندارد. بنابراین چون در خصوص شرط فعل ضمن عقد و تخلف از آن و به تبع آن امکان فسخ قرارداد حکمی پیش‌بینی نشده است، در این صورت باید قائل بر این بود که به‌عنوان آخرین راه حل و در صورت تعذر اجبار مشروط‌علیه صرفاً می‌توان مطالبه خسارت نمود.

۱۶- گزینه ب صحیح است. در خصوص تأثیر اشتباه در معاملات باید توجه داشت که اشتباه زمانی در یک قرارداد مؤثر است که وارد قلمروتراضی طرفین شده و معامله بر مبنای آن واقع شده باشد. در این صورت عیب اراده محسوب می‌شود ولی انگیزه‌های شخصی متعاملین و خواست‌های یک طرفه آن‌ها بدون اینکه نسبت به آن توافقی صورت بگیرد، نمی‌تواند هیچ خللی به صحت معامله وارد کرده و حتی حق فسخ نیز نمی‌دهد. در سؤال مطروحه تصور شخصی خریدار و عدم مذاکره در این خصوص از مصادیق بارز انگیزه‌های شخصی است که تأثیری در قرارداد ندارد.

۱۷- گزینه الف صحیح است. به‌موجب ماده ۴۳۱ ق.م. «در صورتی که در یک عقد چند چیز فروخته شود، بدون اینکه قیمت هر یک علی‌حده معین شده باشد و بعضی از آن‌ها معیوب درآید، مشتری باید تمام آن را رد کند و ثمن را مسترد دارد یا تمام را نگاه دارد و ارش بگیرد و تبعیض نمی‌تواند بکند مگر به رضای بایع.»

۱۸- گزینه د صحیح است. با توجه به مواد ۵۶۱ و ۵۶۵ ق.م. و اصول کلی حاکم بر قانون مدنی در بحث قراردادهای جعاله یک عقد جایز است که هر یک از جاعل یا عامل می‌تواند هر زمان آن را فسخ کند؛ البته در این خصوص و اثر فسخ در حقوق هر یک از طرفین باید مقررات قانون مدنی را در نظر گرفت. از طرف دیگر چون اثر این قرارداد ایجاد التزام به ادای اجرت معلوم در برابر عملی است جزو عقود عهدی می‌باشد. در عین حال این قرارداد صرفاً به ایجاب و قبول واقع می‌شود و تشریفات خاص در انعقاد آن وجود ندارد و از این نظر عقد رضائی و غیرتشریفاتی است. نکته دیگر اینکه تعلیق عقود مطابق با تعریف ماده ۱۸۹ (تعلیق در منشأ) جزو قواعد عمومی بوده و در همه عقود جزو مواردی که استثنا شده ممکن است، بنابراین قرارداد جعاله نیز ممکن است معلق باشد. در این سؤال با تسامح عقد رضایی عقد ساده نامیده شده است که نیاز به تشریفات خاصی ندارد.

۱۹- گزینه الف صحیح است. در اصطلاح حقوقی منظور از درک مبیع این است که مورد معامله متعلق به شخص دیگری غیر از فروشنده درآید. کلمه ضمان نیز در اصطلاح «ضمان درک» به معنای «ضمان معاوضی» است به این ترتیب که هرگاه مبیع از آن دیگری باشد، فروشنده ضامن است پولی را که بابت ثمن چنین کالایی گرفته است به خریدار بازگرداند؛ همین حکم در خصوص مشتری در صورت مستحق‌اللیغیر درآمدن ثمن معین جاری است. بر این اساس ماده ۳۹۰ ق.م. مقرر داشته است:

«اگر بعد از قبض ثمن مبیع کلاً یا جزئاً مستحق اللغیر درآید، بایع ضامن است، اگرچه تصریح به ضمان نشده باشد.»

در قانون مدنی ضمان درک با توجه به ماده ۳۶۲ ق.م.ا از آثار بیع صحیح قلمداد شده است در حالی که باید توجه داشت در صورت مستحق اللغیر درآمدن مبیع، قرارداد بیع باطل است و بنابراین از آثار بیع باطل است و ضمان مذکور در استرداد ثمن نیز ضمان قهری است نه ضمان قراردادی ناشی از بیع صحیح.

نکته بسیار مهم در بحث ضمان درک این است که ضمان درک خود مصداقی از معامله فضولی است با این تفاوت که مالک معامله را تنفیذ نمی‌کند و قرارداد باطل است. بنابراین باید توجه داشت که هر ضمان درکی معامله فضولی است (که مالک رد کرده) ولی هر معامله فضولی ضمان درک نیست چرا که ممکن است مالک معامله فضولی را تنفیذ کند و در این صورت قرارداد صحیح است و ضمان درک منتفی است و از این نظر رابطه بین آن دو عموم و خصوص مطلق است.

نکته دیگری که باید به آن توجه نمود این است که ضمان درک مختص عقد بیع نبوده، همچنین فقط درمورد مبیع نیست و اگر ثمن معامله یا عوض در هر قرارداد معوض دیگری، عین معین باشد، ضمان درک می‌تواند وجود داشته باشد. از مباحث فوق استنباط می‌شود که ضمان درک ویژه عین معین است و شامل مال کلی نمی‌شود. (کاتوزیان، ناصر، عقود معین، جلد ۱، شماره ۱۵۸ به بعد).

۲۰- گزینه ج صحیح است. به‌موجب ماده ۶۰۷ ق.م.ا: «ودیعه عقدی است که به‌موجب آن یک نفر مال خود را به دیگری می‌سپارد، برای آنکه آن را مجاناً نگاه دارد.»

سوالات آیین دادرسی مدنی

۲۱- کسی که راجع به مالکیت یا اصل حق ارتفاق و انتفاع ملکی اقامه دعوی کرده و دعوی وی رد شده است: /موضوع: دعاوی ثالث ⇨ تصرف عدوانی/

- الف) می‌تواند نسبت به تصرف عدوانی و ممانعت از حق، طرح دعوی نماید.
- ب) نمی‌تواند نسبت به تصرف عدوانی و ممانعت از حق، طرح دعوی نماید.
- ج) فقط می‌تواند نسبت به ممانعت از حق، طرح دعوی نماید.
- د) فقط می‌تواند نسبت به تصرف عدوانی، طرح دعوی نماید.

۲۲- در صورتی که طرف دعوا تأمینین بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد: /موضوع: دادرسی فوری ⇨ اثر تأمین متناسب بر دستور موقت/

- الف) دادگاه در صورت مصلحت، می‌تواند از دستور موقت رفع اثر نماید.
- ب) دادگاه مکلف است از دستور موقت رفع اثر نماید.
- ج) رییس دادگستری محل می‌تواند از دستور موقت رفع اثر نماید.
- د) رییس دادگاه تجدیدنظر می‌تواند از دستور موقت رفع اثر نماید.

۲۳- در صورتی که دعوا قابل تجزیه بوده و فقط قسمتی از آن آماده صدور رأی باشد، دادگاه: /موضوع: تصمیمات دادگاهها ⇨ رأی/

- الف) مکلف به انشای رأی نسبت به همان قسمت است.
- ب) رسیدگی را ادامه می‌دهد و پس از آماده شدن همه قسمت‌ها اقدام به صدور رأی می‌نماید.
- ج) با درخواست خواهان و عدم مخالفت خوانده مکلف به انشای رأی نسبت به همان قسمت می‌باشد.
- د) با درخواست خواهان مکلف به انشاء رأی نسبت به همان قسمت می‌باشد.

۲۴- اگر قرار صادره در دادگاه بدوی مورد تأیید دادگاه تجدیدنظر قرار گیرد در صورت فرجام‌خواهی از آن و پس از نقض برای رسیدگی به ماهیت دعوی، پرونده: /موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ فرجام‌خواهی/

- الف) به شعبه دیگر دادگاه تجدیدنظر تأییدکننده قرار ارجاع شود.
- ب) به شعبه دیگر دادگاه بدوی صادرکننده قرار ارجاع شود.
- ج) به دادگاه بدوی صادرکننده قرار ارجاع شود.
- د) به دادگاه تجدیدنظر تأییدکننده قرار ارجاع می‌شود.

۲۵- تقدیم دادخواست وخواهی خارج از مهلت قانونی بدون عذر موجه: /موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ وخواهی/

- الف) قابل رسیدگی در مرحله تجدیدنظر می‌باشد.
- ب) قابل رسیدگی به هیچ‌وجه نمی‌باشد.

ج) قابل رسیدگی فرجامی در دیوان عالی کشور می‌باشد.

د) قابل رسیدگی در شعبه صادرکننده حکم غیابی به‌عنوان تجدیدنظر می‌باشد.

۲۶- در صورتی که حکم دادگاه حقوقی پس از فرجام‌خواهی در دیوان عالی کشور نقض شود،

دادگاه مرجوع‌الیه چه اقدامی انجام می‌دهد؟ / موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ فرجام‌خواهی /

الف) دادگاه مرجوع‌الیه مکلف به تبعیت از شعبه دیوان عالی کشور است.

ب) دادگاه مرجوع‌الیه تکلیفی به تبعیت از شعبه دیوان ندارد.

ج) دادگاه فقط از باب تعیین صلاحیت مکلف به تبعیت از نظر دیوان عالی کشور است.

د) اگر نقض حکم به علت نقص تحقیقات باشد مکلف به تبعیت از نظر دیوان است در غیر این صورت می‌تواند رأی اصراری صادر نماید.

۲۷- در دعاوی ناشی از قراردادها، کدام دادگاه صالح به رسیدگی است؟ / موضوع: صلاحیت مراجع

قضایی و اداری ⇨ اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خواننده و استثنائات آن /

الف) دادگاه محل انجام تعهد

ب) دادگاه محل تنظیم قرارداد

ج) هر یک از سه دادگاه یاد شده به انتخاب خواهان

د) دادگاه محل اقامت خواننده

۲۸- کدام یک از اختیارات زیر قابل توکیل به وکیل دادگستری می‌باشد؟ / موضوع: وکالت در

دعاوی ⇨ موارد قابل توکیل و غیر قابل توکیل /

الف) قبول سوگند   ب) شهادت   ج) اقرار   د) لعان

۲۹- در صورتی که وکیل استعفاء خود را به دادگاه اطلاع دهد کدام گزینه صحیح است؟

/ موضوع: وکالت در دعاوی ⇨ استعفاء وکیل /

الف) دادگاه قرار توقف دادرسی صادر و به طرفین دعوی ابلاغ می‌نماید.

ب) دادگاه مراتب را به موکل اطلاع می‌دهد و رسیدگی طبق روال ادامه می‌یابد.

ج) دادگاه قرار توقف دادرسی صادر و به موکل ابلاغ می‌نماید تا ظرف دو ماه شخصاً حاضر یا وکیل جدید معرفی کند.

د) دادگاه به موکل اخطار می‌کند شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب نماید و دادرسی تا مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر یک ماه متوقف می‌گردد.

۳۰- کدام یک از دعاوی زیر از جمله دعاوی طاری نیست؟ / موضوع: کلیات ⇨ دعاوی طاری /

الف) اعتراض ثالث   ب) جلب ثالث   ج) دعوی متقابل   د) ورود ثالث

۳۱- در صورتی که شعبه تشخیص دیوان عالی کشور حکم معترض‌عنه را خلاف بین شرع یا قانون تشخیص دهد: /موضوع: دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری ⇨ شعبه تشخیص/

الف) رای را نقض و جهت صدور حکم ماهوی به دادگاه صادرکننده حکم ارسال می‌نماید.

ب) رای را نقض و خود حکم ماهوی صادر می‌نماید.

ج) رای را نقض و به دادگاه هم عرض دادگاه صادرکننده حکم ارجاع می‌دهد.

د) نظر خود را جهت اقدام قانونی به رییس دیوان عالی کشور اعلام می‌نماید.

۳۲- کدام‌یک از گزینه‌های زیر از موارد ردّ دادرسی نیست؟ /موضوع: جلسه رسیدگی ⇨ ایرادات و موانع رسیدگی/

الف) موردی که فرزند دادرسی دارای نفع شخصی در موضوع مطروحه باشد.

ب) موردی که همسر دادرسی وراثت یکی از اصحاب دعوی باشد.

ج) موردی که یکی از اصحاب دعوی شکایت انتظامی علیه دادرسی نموده باشد.

د) موردی که دادرسی نسبت خویشاوندی درجه دوم از طبقه دوم با یکی از اصحاب دعوی داشته باشد.

۳۳- کدام‌یک از قرارهای ذیل مستقلاً قابل تجدیدنظر نیست؟ /موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ تجدیدنظر/

الف) ابطال دادخواست

ب) دستور موقت

ج) رد دعوی

د) عدم اهلیت یکی از طرفین دعوی

۳۴- در صورتی که گواه پس از احضار در امر حقوقی، حاضر نشود: /موضوع: رسیدگی به دلایل ⇨ گواهی/

الف) احضار مجدد وی ممکن نیست.

ب) برای بار دوم احضار خواهد شد.

ج) جلب می‌شود.

د) بار دوم احضار و در صورت عدم حضور جلب می‌شود.

۳۵- کدام‌یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با ادعای جعلیت سند صحیح است؟ /موضوع: رسیدگی به دلایل ⇨ اسناد/

الف) در صورت ادعای جعلیت سند، ارائه‌کننده سند باید اصالت آن را اثبات نماید.

ب) به ادعای جعلیت سند پس از انکار آن سند رسیدگی نمی‌شود.

ج) ادعای جعلیت سند بدهی، مانع از ادعای پرداخت آن دین نیست و به هر دو ادعا رسیدگی می‌شود.

د) در صورت ادعای جعلیت سند دین همراه با ادعای پرداخت دین، فقط به ادعای پرداخت دین رسیدگی می‌شود.

۳۶- در صورت صدور حکم اعسار شخصی از پرداخت هزینه دادرسی: /موضوع: کلیات ⇨ اعسار/

الف) فقط در پرونده‌های که خواسته شده و برای همان مرحله قابل استفاده است.

ب) حکم اعسار در هر دعوی در هر مرجع که مطرح شود تا یک سال قابل استفاده است.

ج) فقط برای آن دعوی که مطرح شده قابل استفاده است ولی معسر می‌تواند در تمام مراحل مربوط

به آن دعوی از معافیت استفاده کند.

(د) معسر از پرداخت هزینه دادرسی کلیه پرونده‌هایی را که دادگاه صادرکننده حکم اعسار مطرح شود معاف است.

۳۷- تغییر عنوان خواسته از اجرت‌المثل به اجرت‌المسمی در مرحله تجدیدنظر: /موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ تجدیدنظر/

(الف) مجاز است. (ب) جایز نیست.

(ج) منوط به نظر دادگاه است. (د) فقط در مرحله بدوی جایز است.

۳۸- هرگاه حکم غیابی با اخذ تأمین از محکوم‌له اجرا شود تأمین مزبور تا چه زمانی باید باقی باشد: /موضوع: طرق شکایت از آراء ⇨ واثوای/

(الف) تا دو سال

(ب) تا پنج سال

(ج) تا ده سال

(د) تا زمان مراجعه محکوم‌علیه و اعتراض به حکم یا ابلاغ واقعی حکم و گذشتن مهلت اعتراض و تجدیدنظر

۳۹- هرگاه رأی داور مورد اعتراض واقع شود آیا صرف اعتراض مانع اجرای رأی است؟ /موضوع: داورى و سازش ⇨ اعتراض به رأی داورى/

(الف) بلی

(ب) خیر

(ج) با اخذ تأمین از محکوم‌علیه رای اجرا نمی‌شود.

(د) در صورتی اجرا می‌شود که محکوم‌له تأمین ندهد.

۴۰- در موردی که عدم تشکیل جلسه دادرسی منتسب به اصحاب دعوی نیست جلسه دادرسی بعدی باید در چه زمانی تشکیل شود؟ /موضوع: جلسه رسیدگی ⇨ وقت رسیدگی/

(الف) ظرف یک ماه (ب) منوط به نظر دادگاه است.

(ج) حداکثر ظرف دو ماه (د) نزدیک‌ترین وقت ممکن

پاسخنامه سؤالات آیین دادرسی مدنی

- ۲۱- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۱۶۳ ق.آ.د.م: «کسی که راجع به مالکیت یا اصل حق ارتفاق و انتفاع اقامه دعوا کرده است، نمی‌تواند نسبت به تصرف عدوانی و ممانعت از حق، طرح دعوا نماید.»
- ۲۲- گزینه الف صحیح است. به استناد ماده ۳۲۱ ق.آ.د.م: «در صورتی که طرف دعوا تأمینی بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد، دادگاه در صورت مصلحت از دستور موقت رفع اثر خواهد نمود.»
- ۲۳- گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۲۹۸ ق.آ.د.م: «در صورتی که دعوا قابل تجزیه بوده و فقط قسمتی از آن مقتضی صدور رأی باشد، با درخواست خواهان، دادگاه مکلف به انشای رأی نسبت به همان قسمت می‌باشد و نسبت به قسمت دیگر، رسیدگی را ادامه می‌دهد.»
- ۲۴- گزینه ج صحیح است. به استناد انتهای بند ب ماده ۴۰۵ ق.آ.د.م: «در صورت نقض قرار، دادگاه مکلف است برابر رأی دیوان عالی کشور به دعوا رسیدگی کند، مگر اینکه بعد از نقض، سبب تازه‌ای برای امتناع از رسیدگی به ماهیت دعوا حادث گردد. در این خصوص چنانچه قرار منقوض ابتدائاً در مرحله تجدیدنظر صادر شده باشد، به دادگاه صادرکننده قرار ارجاع می‌شود و اگر در تأیید قرار دادگاه بدوی بوده، پرونده برای رسیدگی به همان دادگاه بدوی ارجاع می‌گردد.»
- ۲۵- گزینه الف صحیح است. به استناد تبصره ۳ ماده ۳۰۶ ق.آ.د.م: «تقدیم دادخواست خارج از مهلت یادشده بدون عذر موجه قابل رسیدگی در مرحله تجدیدنظر برابر مقررات مربوط به آن مرحله می‌باشد.»
- ۲۶- گزینه د صحیح است. به استناد بند الف ماده ۴۰۵ ق.آ.د.م و ماده ۴۰۸ همان قانون شایان ذکر است دادگاه تالی در خصوص تعیین مرجع صالح و حل اختلاف نیز مکلف به تبعیت از نظر دیوان عالی کشور می‌باشد، (ماده ۳۰ ق.آ.د.م) لکن در خصوص گزینه ج، قید «فقط» در گزینه مذکور سبب می‌شود تا گزینه ج را صحیح ندانیم.
- ۲۷- گزینه ج صحیح است. به استناد ماده ۱۳ ق.آ.د.م: «در دعاوی بازرگانی و دعاوی راجع به اموال منقول که از عقود و قراردادهای ناشی شده باشد، خواهان می‌تواند به دادگاهی رجوع کند که عقد یا قرارداد در حوزه آن واقع شده است یا تعهد می‌بایست در آنجا انجام شود.»
- ۲۸- گزینه الف صحیح است. به استناد بند ۱۴ و تبصره ۲ ماده ۳۵ ق.آ.د.م: «ماده ۳۵-۱۴...-۳۵- وکالت در قبول یا رد سوگند. تبصره ۱-... تبصره ۲- سوگند، شهادت، اقرار، لعان و ایلاء قابل توکیل نمی‌باشد.»
- ۲۹- گزینه د صحیح است. به استناد ماده ۳۹ ق.آ.د.م: «در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می‌کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید، دادرسی را تعقیب نماید؛ و دادرسی تا مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر به مدت یک ماه متوقف می‌گردد. و کیلی که دادخواست تقدیم کرده در صورت استعفا، مکلف است آن را به اطلاع موکل خود برساند و پس از آن، موضوع استعفای وکیل و اخطار رفع نقص توسط دادگاه به موکل ابلاغ می‌شود، رفع نقص به عهده موکل است.»

- ۳۰- گزینه الف صحیح است. دعوای طاری بر چهار نوع شامل دعوای متقابل، جلب ثالث، ورود ثالث و دعوای اضافی می‌باشند. اعتراض ثالث یکی از طرق شکایت نسبت به آرا بوده و دعوای طاری محسوب نمی‌شود.
- ۳۱- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب. شایان ذکر است به واسطه اصلاح ماده فوق الذکر امروزه شعب تشخیص دیوان عالی کشور وجود ندارد و فرض طرح سؤال در خصوص شعب تشخیص دیوان عالی کشور مطابق مقررات فعلی منتفی است.
- ۳۲- گزینه ج صحیح است. به استناد ماده ۹۱ ق.آ.د.م. نکته آنکه در «بند ه» ماده فوق‌الذکر تنها به دعوای حقوقی یا جزایی اشاره شده است و لذا وجود دعوای انتظامی بین دادرسی و اصحاب دعوا از موارد رد دادرسی نمی‌باشد.
- ۳۳- گزینه ب صحیح است. به استناد مواد ۳۳۲ و ۳۲۵ ق.آ.د.م.
- «ماده ۳۳۲- قرارهای زیر قابل تجدیدنظر است، در صورتی که حکم راجع به اصل دعوا قابل درخواست تجدیدنظر باشد:
- الف- قرار ابطال دادخواست یا رد دادخواست که از دادگاه صادر شود.
- ب- قرار رد دعوا یا عدم استماع دعوا.
- ج- قرار سقوط دعوا.
- د- قرار عدم اهلیت یکی از طرفین دعوا.»
- «ماده ۳۲۵- قبول یا رد درخواست دستور موقت مستقلاً قابل اعتراض و تجدیدنظر و فرجام نیست. لکن متقاضی می‌تواند ضمن تقاضای تجدیدنظر به اصل رأی نسبت به آن نیز اعتراض و درخواست رسیدگی نماید. ولی در هر حال رد یا قبول درخواست دستور موقت قابل رسیدگی فرجامی نیست.
- تبصره ۱- اجرای دستور موقت مستلزم تأیید رییس حوزه قضایی می‌باشد.
- تبصره ۲- درخواست صدور دستور موقت مستلزم پرداخت هزینه دادرسی معادل دعوای غیرمالی است.»
- ۳۴- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۲۴۳ ق.آ.د.م: «گواهی که برابر قانون احضار شده است، چنانچه در موعد مقرر حضور نیابد، دوباره احضار خواهد شد»
- ۳۵- گزینه د صحیح است. به استناد جمله دوم از پاراگراف دوم ماده ۲۲۸ ق.آ.د.م. «پس از ادعای جعلیت سند، تردید یا انکار نسبت به آن سند پذیرفته نمی‌شود، ولی چنانچه پس از تردید یا انکار سند، ادعای جعل شود، فقط به ادعای جعل رسیدگی خواهد شد.
- در صورتی که ادعای جعل یا اظهار تردید و انکار نسبت به سند شده باشد، دیگر ادعای پرداخت وجه آن سند یا انجام هر نوع تعهدی نسبت به آن پذیرفته نمی‌شود؛ و چنانچه نسبت به اصالت سند همراه با دعوای پرداخت وجه یا انجام تعهد، تعرض شود فقط به ادعای پرداخت وجه یا انجام تعهد رسیدگی خواهد شد و تعرض به اصالت قابل رسیدگی نمی‌باشد.»
- ۳۶- گزینه ج صحیح است. به استناد ماده ۵۰۸ ق.آ.د.م: «معافیت از هزینه دادرسی باید برای هر دعوا به‌طور جداگانه تحصیل شود، ولی معسر می‌تواند در تمام مراحل مربوط به همان دعوا از معافیت استفاده کند.»

- ۳۷- گزینه الف صحیح است. به استناد بند ۳ ماده ۳۶۲ ق.آ.د.م: «تغییر عنوان خواسته از اجرت‌المسمی به اجرت‌المثل یا بالعکس.»
- ۳۸- گزینه د صحیح است. تأمینی که برای اجرای حکم غیابی اخذ شده تا زمان ابلاغ واقعی حکم به محکوم‌علیه و انقضای مهلت‌های واخواهی و تجدیدنظر و عدم اعتراض از سوی محکوم‌علیه باقی می‌ماند.
- ۳۹- گزینه ب صحیح است. به استناد ماده ۴۹۳ ق.آ.د.م: «اعتراض به رأی داور مانع اجرای آن نیست، مگر آنکه دلایل اعتراض قوی باشد. در این صورت دادگاه قرار توقف منع اجرای آن را تا پایان رسیدگی به اعتراض و صدور حکم قطعی صادر می‌نماید و در صورت اقتضاء، تأمین مناسب نیز از معترض اخذ خواهد شد.» موضوع سؤال صرف اعتراض است و نه سایر اوضاع و احوال.
- ۴۰- گزینه ج صحیح است. به استناد تبصره ماده ۱۰۰ ق.آ.د.م: «در مواردی که عدم تشکیل دادگاه منتسب به طرفین نباشد، وقت رسیدگی حداکثر ظرف مدت دو ماه خواهد بود.»

سؤالات آزمون حقوق تجارت

۴۱- در صورتی که تاجر ورشکسته دفاتر خود را بدون تقصیر مفقود نموده باشد: /موضوع: ورشکستگی/ جرایم مرتبط با ورشکستگی/

- الف) ورشکسته به تقصیر محسوب و به جزای نقدی محکوم می‌شود.
- ب) ورشکسته عادی محسوب می‌شود.
- ج) ورشکسته به تقلب محسوب می‌شود.
- د) ورشکسته به تقصیر محسوب می‌شود.

۴۲- تعداد حداقل شرکا در شرکت سهامی عام چند نفر است؟ /موضوع: شرکت‌های تجاری/ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری/

- الف) ۳
- ب) ۵
- ج) ۷
- د) ۹

۴۳- چنانچه شرکتی در ایران تشکیل و با اشتغال به امور تجاری خود را به صورت یکی از شرکت‌های مذکور در قانون تجارت در نیابد ..... /موضوع: شرکت‌های تجاری/ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری/

- الف) شرکت تضامنی محسوب می‌شود.
- ب) شرکت با مسئولیت محدود محسوب است.
- ج) شرکت مدنی محسوب می‌شود.
- د) شرکت باطل است.

۴۴- در صورتی که مدیرعامل یک شرکت تجاری به نمایندگی از طرف شرکت، چکی صادر نماید که منتهی به گواهی عدم پرداخت شود: /موضوع: اسناد تجاری و اوراق بهادار/ صدور اسناد تجاری/

- الف) فقط مدیرعامل که چک را صادر کرده است، مسئولیت کیفری دارد.
- ب) مدیرعامل و عضو هیئت‌مدیره مسئولیت کیفری و حقوقی دارد.
- ج) مدیرعامل مسئولیت کیفری و شرکت مسئولیت حقوقی دارد.
- د) مدیرعامل مسئولیت کیفری و مسئولیت تضامنی و حقوقی متوجه هر دو شخص می‌باشد.

۴۵- مسئولیت شرکا در شرکت نسبی: /موضوع: شرکت‌های تجاری/ اقسام، تعریف و گروه‌بندی شرکت‌های تجاری/

- الف) به میزان سرمایه‌ای است که در شرکت آورده‌اند.
- ب) تضامنی است و هریک از شرکا مسئول پرداخت تمام بدهی شرکت خواهند بود.
- ج) هر شریک فقط به نسبت سرمایه‌ای که در شرکت آورده، مسئول پرداخت دیون شرکت می‌باشد.
- د) کلیه شرکا مسئولیت مدنی دارند و میزان مسئولیت آنان را دادگاه تعیین می‌کند.

۴۶- برای تأسیس شرکت سهامی عام مؤسسین باید؟ / موضوع: شرکت‌های تجاری ⇨ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری /

- الف) اقل‌اً بیست درصد از سرمایه شرکت را خود تعهد کرده، لااقل سی و پنج درصد مبلغ تعهدشده را در حسابی به نام شرکت در شرف تأسیس نزدیکی از بانک‌ها بسپارند.
- ب) سی و پنج درصد از سرمایه شرکت را نقداً در حسابی به نام شرکت در شرف تأسیس نزدیکی از بانک‌ها پرداخته و نیازی به تعهد بقیه مبلغ را ندارند.
- ج) صرفاً نصف سرمایه شرکت را تعهد نموده و بیست درصد آن را در حسابی به نام شرکت در شرف تأسیس نزدیکی از بانک‌ها بسپارند.
- د) سی و پنج درصد از سرمایه شرکت را پرداخت کرده و کل سرمایه را تعهد نمایند.

۴۷- انتشار اوراق قرضه ممکن نیست مگر وقتی که: / موضوع: اسناد تجاری و اوراق بهادار ⇨ اوراق قرضه /

الف) کلیه سرمایه ثبت شده شرکت تأدیه شده و دو ترازنامه آن به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده رسیده باشد.

- ب) نصف سرمایه ثبت شده شرکت تأدیه شده و سه سال تمام از تاریخ ثبت شرکت گذشته باشد.
- ج) کلیه سرمایه شرکت تأدیه و سه سال تمام از تاریخ ثبت شرکت گذشته باشد.
- د) کلیه سرمایه ثبت شده شرکت تأدیه شده و دو سال تمام از تاریخ ثبت شرکت گذشته و ترازنامه آن به تصویب مجمع عمومی رسیده باشد.

۴۸- برای تبدیل سهام بانام به سهام بی‌نام مراتب: / موضوع: شرکت‌های تجاری ⇨ سهام‌الشرکه شرکت‌های تجاری /

- الف) دو نوبت در روزنامه کثیرالانتشار منتشر و مهلتی که نباید کمتر از سه ماه باشد به صاحبان سهام داده می‌شود تا برای تبدیل سهام خود به شرکت مراجعه نمایند.
- ب) فقط یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار که آگهی‌های شرکت در آن منتشر می‌گردد منتشر و مهلتی که نباید کمتر از دو ماه باشد، به صاحبان سهام داده می‌شود تا برای تبدیل سهام خود به شرکت مراجعه نمایند.
- ج) دو نوبت در روزنامه کثیرالانتشار منتشر و مهلتی که نباید کمتر از یک ماه باشد به صاحبان سهام داده می‌شود تا برای تبدیل سهام خود به شرکت مراجعه نمایند.
- د) یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار منتشر و مهلتی که نباید کمتر از یک ماه باشد به صاحبان سهام داده می‌شود، تا برای تبدیل سهام خود به شرکت مراجعه نمایند.

۴۹- کدام عبارت زیر صحیح است؟ / موضوع: شرکت‌های تجاری ⇨ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری /

- الف) حداقل شرکا در شرکت سهامی عام سه نفر و حداقل سرمایه یک میلیون ریال می‌باشد.
- ب) حداقل شرکا در شرکت سهامی عام پنج نفر و حداقل سرمایه پنج میلیون ریال می‌باشد.
- ج) حداقل شرکا در شرکت سهامی عام پنج نفر و حداقل سرمایه ده میلیون ریال می‌باشد.
- د) حداقل شرکا در شرکت سهامی عام سه نفر و حداقل سرمایه پنج میلیون ریال می‌باشد.

۵۰- شرکا نسبت به قیمت سهم‌الشرکه‌های غیرنقدی در شرکت با مسئولیت محدود در قبال اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارند و مرور زمان ناشی از مقررات فوق چند سال پس از تاریخ تشکیل شرکت می‌باشد؟ /موضوع: شرکت‌های تجاری ⇐ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری]

الف) پنج (ب) هفت (ج) ده (د) پانزده

۵۱- کدام مورد زیر در شمار معاملات تجارتهی تبعی است؟ /موضوع: تاجر، اعمال تجارتهی و تکالیف تاجر ⇐ اعمال تجارتهی تبعی]

الف) کلیه معاملات شرکت‌های تجارتهی

ب) عملیات بیمه بحری و غیربحری

ج) معاملات برواتی؛ اعم از اینکه بین تاجر و غیرتاجر باشد.

د) هر قسم عملیات دلالی و حق‌العمل‌کاری و یا عاملی.

۵۲- وظایف مجمع عمومی فوق‌العاده عبارت است از: /موضوع: شرکت‌های تجارتهی ⇐ تصمیم‌گیری شرکا]

الف) انتخاب هیئت‌مدیره و مدیرعامل

ب) انتخاب بازرس یا بازرسان شرکت

ج) انتخاب هیئت‌مدیره، بازرسان تصویب‌ترازنامه شرکت

د) افزایش و کاهش سرمایه و انحلال قبل از موعد

۵۳- در شرکت‌های نسبی هیچ‌یک از شرکا نمی‌توانند سهم‌الشرکه خود را به دیگری منتقل

کند مگر با رضایت ... /موضوع: شرکت‌های تجارتهی ⇐ سهم‌الشرکه شرکت‌های تجارتهی]

الف) یک‌سوم شرکا (ب) دوسوم شرکا

ج) اکثریت شرکا (د) تمام شرکا

۵۴- شرکت سهامی از چه زمانی تشکیل شده محسوب می‌شود؟ /موضوع: شرکت‌های تجارتهی ⇐

تشکیل و ثبت شرکت‌های تجارتهی]

الف) از تاریخ ثبت در اداره ثبت شرکت‌ها

ب) از تاریخ رسمی شروع فعالیت

ج) از تاریخ اعلام اسامی مدیران شرکت

د) از زمان قبول کتبی سمت توسط مدیران و بازرسان پس از مجمع عمومی مؤسس.

۵۵- دفاتری که تاجر برای امور تجارتهی خود به‌کار می‌برد تا چه زمانی علیه تاجر قابل استناد

است؟ /موضوع: تاجر، اعمال تجارتهی و تکالیف تاجر ⇐ دفاتر تجارتهی]

الف) تا زمان انقضای مرور زمان دعاوی تجاری

ب) تا ده سال از تاریخ ختم سال مالی

ج) در هر زمان علیه تاجر قابل استناد است.

د) تا ده سال از تاریخ ختم سال مالی برای تاجر دیگر و پس از آن برای غیرتاجر

۵۶- هرگاه یک یا چند نفر از مؤسسين شرکت سهامی آورده غیرنقدی داشته باشند، ارزیابی آورده‌های غیرنقدی بر عهده چه مرجعی است؟ / موضوع: شرکت‌های تجاری ⇨ تشکیل و ثبت شرکت‌های تجاری/

- الف) کارشناس رسمی دادگستری و مجمع عمومی مؤسس
- ب) کارشناس رسمی دادگستری
- ج) حاضرین در مجمع عمومی مؤسس به غیر از مؤسسين
- د) مجمع عمومی مؤسس

۵۷- هر صلح محاباتی که تاجر بنماید ..... / موضوع: ورشکستگی ⇨ آثار حکم ورشکستگی/

- الف) بعد از توقف قابل فسخ است.
- ب) بعد از توقف باطل و بلااثر است.
- ج) اگر برای فرار از پرداخت دین باشد باطل است.
- د) قبل از توقف صحیح و بعد از توقف غیرنافذ است و بعد از صدور حکم ورشکستگی باطل است.

۵۸- قائم‌مقام تجاری کیست؟ / موضوع: تاجر، اعمال تجاری و تکالیف تاجر ⇨ قائم‌مقامی تجاری/

- الف) قائم‌مقام تجاری همان منتقل‌الیه تجارت‌خانه است.
- ب) قائم‌مقام تجاری وارث تاجر است.
- ج) کسی است که رییس تجارت‌خانه او را برای انجام کلیه امور تجارت‌خانه نایب خود قرار داده است.
- د) کارکنان تجارت‌خانه، قائم‌مقام تجاری محسوب می‌شوند.

۵۹- وجود بازرس در چه شرکت‌هایی که با حداقل تعداد شرکا تشکیل شده‌اند، الزامی نیست؟

/ موضوع: شرکت‌های تجاری ⇨ بازرسان شرکت‌های تجاری/

- الف) شرکت سهامی خاص
- ب) شرکت با مسئولیت محدود
- ج) شرکت سهامی عام
- د) شرکت تعاونی

۶۰- اگر در ظهر براتی فقط امضا گردد، ظهر نویسی: / موضوع: اسناد تجاری و اوراق بهادار ⇨ ضمانت

اسناد تجاری/

- الف) حاکی از انتقال برات است؛ مگر خلاف آن قید شود.
- ب) حاکی از انتقال برات نیست؛ مگر تصریح شود.
- ج) نشانه ضمانت است؛ مگر خلاف آن تصریح شود.
- د) با توجه به قیدی که در آن ذکر شده باشد، مشخص شود.

پاسخنامه سؤالات حقوق تجارت

۴۱- گزینه ب صحیح است. قانونگذار در ماده ۵۴۹ ق.ت.موارد ورشکستگی به تقلب را بیان نموده و یکی از آن موارد، مفقود نمودن دفتر است که این مفقود نمودن باید با سوءنیت و از روی تقلب باشد؛ بنابراین چنانچه تاجر در این مورد تقصیری نداشته باشد، صرف مفقود شدن دفتر بدون قصد و تقصیر باعث ورشکستگی عادی است و مفقود شدن دفتر بدون تقصیر از موارد ورشکستگی به تقصیر نیز نیست.

۴۲- گزینه ب صحیح است. طبق ماده ۱۰۷ ل.ا.ق.ت شرکت سهامی به وسیله هیئت مدیره‌ای که از بین صاحبان سهام انتخاب شده و کلاً و بعضاً قابل عزل می‌باشند، اداره خواهد شد. عده اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی عمومی نباید از پنج نفر کمتر باشد. از این ماده نتیجه گرفته می‌شود که تعداد شرکا در شرکت سهامی عام نباید کمتر از پنج نفر باشد؛ زیرا اعضای هیئت مدیره از بین سهام‌داران انتخاب می‌شوند.

۴۳- گزینه الف صحیح است. طبق ماده ۲۲۰ ق.ت. هر شرکت ایرانی که فعلاً وجود داشته یا در آینده تشکیل شود و با اشتغال به امور تجاری، خود را به صورت یکی از شرکت‌های مذکور در این قانون درنیاورده و مطابق مقررات مربوط به آن شرکت عمل ننماید، شرکت تضامنی محسوب شده و احکام راجع به شرکت‌های تضامنی در مورد آن اجرا می‌گردد.

۴۴- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۱۹ قانون صدور چک اصلاحی ۸۲ در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخصی حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و اجرائیه و حکم ضرر و زیان براساس تضامن علیه هر دو صادر می‌شود؛ به علاوه امضاکننده چک طبق مقررات این قانون مسئولیت کیفری خواهد داشت؛ مگر اینکه، ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی اوست که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت شده، از نظر کیفری مسئول خواهد بود.

۴۵- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۱۸۳ ق.ت. شرکت نسبی شرکتی است که برای امور تجاری در تحت اسم مخصوص بین دو یا چند نفر تشکیل و مسئولیت هریک از شرکا به نسبت سرمایه‌ای است که در شرکت گذاشته است.

۴۶- گزینه الف صحیح است. طبق ماده ۶ ل.ا.ق.ت برای تأسیس شرکت‌های سهامی عام مؤسسين باید اقلأً بیست درصد سرمایه شرکت را خود تعهد کرده و لااقل سی و پنج درصد مبلغ تعهدشده را در حسابی به نام شرکت در شرف تأسیس نزد یکی از بانک‌ها بسپارند.

۴۷- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۵۵ ل.ا.ق.ت انتشار اوراق قرضه ممکن نیست مگر وقتی که کلیه سرمایه ثبت شده شرکت تأدیه شده و دو سال تمام از تاریخ ثبت شرکت گذشته و دو ترازنامه آن به تصویب مجمع عمومی رسیده باشد.

۴۸- گزینه ب صحیح است. طبق ماده ۴۷ ل.ا.ق.ت برای تبدیل سهام با نام به سهام بی نام مراتب فقط یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های مربوط به شرکت در آن نشر می‌گردد، منتشر و مهلتی که نباید کمتر از دو ماه باشد، به صاحبان سهام داده می‌شود تا برای تبدیل سهام خود به مرکز شرکت مراجعه کنند.

۴۹- گزینه ب صحیح است. طبق ماده ۱۰۷ ل.ا.ق.ت در شرکت سهامی عام اعضای هیئت‌مدیره باید از میان صاحبان سهام انتخاب شوند و حداقل تعداد اعضای هیئت‌مدیره پنج نفر است و براساس ماده ۵ لایحه، در موقع تأسیس سرمایه شرکت‌های سهامی عام از پنج میلیون ریال نباید کمتر باشد.

۵۰- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۹۸ ق.ت شرکا نسبت به قیمتی که در حین تشکیل شرکت برای سهم‌الشرکه‌های غیرنقدی معین شده در مقابل اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارند و طبق ماده ۹۹ مرور زمان دعاوی ناشی از مقررات فوق ده سال از تاریخ تشکیل شرکت است.

۵۱- گزینه الف صحیح است. طبق بند ۴ ماده ۳ ل.ا.ق.ت کلیه معاملات شرکت‌های تجاری، از جمله معاملات تجاری تبعی است و سایر گزینه‌های سؤال از جمله معاملات تجاری، ذاتی هستند که در ماده ۲ لایحه بیان شده‌اند.

۵۲- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۸۳ ل.ا.ق.ت هرگونه تغییر در مواد اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال شرکت قبل از موعد، منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد.

۵۳- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۱۲۳ ق.ت در شرکت تضامنی هیچ‌یک از شرکا نمی‌تواند سهم خود را به دیگری منتقل کند مگر با رضایت تمام شرکا و براساس ماده ۱۸۵ ق.ت مقررات ماده ۱۲۳ قانون در شرکت نسبی نیز جاری است؛ بنابراین در شرکت نسبی نیز، به رضایت تمام شرکا جهت انتقال سهم‌الشرکه نیاز است.

۵۴- گزینه د صحیح است. طبق ماده ۱۷ ل.ا.ق.ت مجمع عمومی مؤسس با رعایت مقررات این قانون تشکیل می‌شود و پس از رسیدگی و احراز پذیره‌نویسی کلیه سهام شرکت و تأدیه مبالغ لازم و شور درباره اساسنامه شرکت و تصویب آن، اولین مدیران و بازرسان یا بازرسان شرکت را انتخاب می‌کند مدیران و بازرسان شرکت باید کتباً قبول سمت نمایند و از این تاریخ، شرکت تشکیل شده محسوب می‌شود.

۵۵- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۱۴ ق.ت دفاتری که تجار برای امور تجاری خود به کار می‌برند در صورتی که مطابق مقررات این قانون مرتب شده باشد بین تجار، در امور تجاری، سندیت خواهد داشت و در غیر این صورت فقط بر علیه صاحب آن معتبر خواهد بود. همچنان که ملاحظه می‌شود، قانون برای این امر مدتی مشخص نکرده و لذا هر زمان قابل استناد است.

۵۶- گزینه ب صحیح است. طبق ماده ۷۶ ل.ا.ق.ت هرگاه یک یا چند نفر از مؤسسين آورده غیرنقد داشته باشند، مؤسسين باید قبل از اقدام به دعوت مجمع عمومی مؤسس نظر کتبی کارشناس رسمی وزارت دادگستری را در مورد ارزیابی آورده‌های غیرنقد جلب و آن را جزو گزارش اقدامات خود در اختیار مجمع عمومی مؤسس بگذارند. بنابراین ارزیابی آورده غیرنقد بر عهده کارشناس رسمی است و مجمع عمومی مؤسس آن را قبول و تصویب می‌کند.

- ۵۷- گزینه ب صحیح است. طبق بند یک ماده ۴۲۳ ق.ت هر صلح محاباتی یا هبه و به‌طور کلی هر نقل‌وانتقال بلاعوض اعم از اینکه راجع به منقول یا غیرمنقول باشد، بنماید، باطل و بلااثر است.
- ۵۸- گزینه ج صحیح است. طبق ماده ۳۹۵ ق.ت قائم‌مقام تجارتنی کسی است که رییس تجارتخانه او را برای انجام کلیه امور مربوط به تجارتخانه یا یکی از شعب آن نایب خود قرار داده و امضای او برای تجارتخانه الزام‌آور است. سمت مزبور ممکن است کتباً داده شود یا عملاً.
- ۵۹- گزینه ب صحیح است. طبق ماده ۱۰۹ ق.ت هر شرکت با مسئولیت محدود که عده شرکای آن بیش از دوازده نفر باشد باید دارای هیئت‌نظار باشد. بنابراین اگر شرکت با مسئولیت محدود با حداقل تعداد شرکا یعنی دو نفر تشکیل شود، وجود هیئت‌نظار که در واقع وظایف بازرس را انجام می‌دهند، الزامی نیست.
- ۶۰- گزینه ج صحیح است. قانون‌گذار در ماده ۲۴۷ ق.ت از بین سه نوع ظهرنویس یعنی ظهرنویس برای انتقال، ظهرنویس برای وکالت در وصول و ظهرنویسی برای وثیقه، اصل را بر ظهرنویسی برای انتقال قرار داده است؛ اما در قانون در مقام شک بین ظهرنویسی و ضمانت نکته‌ای بیان نشده است. با توجه به اینکه برای ظهرنویسی احتیاج به یک عنصر اضافی داریم و آن اینکه ظهرنویس فردی است که قبلاً دارنده سند بوده است؛ بنابراین تا زمانی که این امر احراز نشود اصل در مورد امضای پشت سند ضمانت است.

سؤالات اصول فقه

۶۱- در تعارض اصاله‌الصحه در عقد بیع با اصل عدم تأثیر، حکم چیست؟ /موضوع: اصول عملیه
 ↪ استصحاب]

- الف) تساقط هردو اصل و رجوع به اصل ثالث برحسب مورد
- ب) تقدم اصل عدم تأثیر عقد بر اصاله‌الصحه
- ج) تقدم استصحاب بقای مالکیت بایع نسبت به مبيع
- د) تقدم اصاله‌الصحه بر اصل عدم تأثیر عقد

۶۲- استصحاب بقای زوجیت در صورت تردید در وقوع طلاق، چه نوع استصحابی است؟ از نوع شک در: /موضوع: اصول عملیه ↪ استصحاب]

- الف) وجود رافع است.
- ب) بقای مستصحب است.
- ج) رافعییت موجود است.
- د) مقتضی است.

۶۳- تفاوت اصل عدم با استصحاب عدمی چیست؟ /موضوع: اصول عملیه ↪ استصحاب]

- الف) اصل عدم از اصول عملیه است اما استصحاب عدمی جنبه اماریت دارد.
- ب) استصحاب عدمی نسبت به اصل عدم، اعم است.
- ج) در استصحاب عدمی، حالت سابق لحاظ می‌شود اما اصل عدم، توجهی به حالت سابق ندارد.
- د) تفاوتی میان این دو اصل نیست.

۶۴- در تعارض قانون خاص مقدم با عام مؤخر، حکم وحدت رویه چیست؟ /موضوع: الفاظ ↪ عام و خاص]

- الف) قانون خاص مقدم، مخصص عام مؤخر می‌باشد.
- ب) قانون خاص، ناسخ جزئی عام مؤخر است.
- ج) قانون عام مؤخر، ناسخ خاص مقدم است.
- د) تعارض میان این دو قانون به تساقط هردو می‌انجامد و باید به اصول عملیه رجوع شود.

۶۵- در صورت علم اجمالی به وجوب یا حرمت عملی، تکلیف چیست؟ /موضوع: اصول عملیه ↪ اصل تخییر]

- الف) اصل عدم وجوب و اصل عدم حرمت جاری می‌گردد.
- ب) احتمال حرمت بر احتمال وجوب رجحان دارد.
- ج) با وجود این علم اجمالی، احتمال وجوب و احتمال حرمت، تعارض و تساقط می‌کنند.
- د) با وجود این علم اجمالی هیچ اصلی قابل اجرا نیست، بلکه تخییر تکوینی بر مورد حاکم است.

۶۶- هرگاه میان متعاملین در مبلغ ثمن، اختلاف باشد، نظر کدام یک مقدم است؟ /موضوع: اصول عملیه ↪ اصل احتیاط]

- (الف) اختلاف متعاملین در مبلغ ثمن به مجهول شدن ثمن و بطلان معامله می‌انجامد.
 (ب) با توجه به اصل برائت ذمه مشتری نسبت به مبلغ زاید، نظر وی مقدم خواهد بود.
 (ج) نظر بایع مقدم است، زیرا عدم توجه به گفته وی رضایت معاطی را مخدوش می‌سازد.
 (د) نظر هیچ‌یک تقدم ندارد و قاضی باید واقعیت را از طریق دیگر کشف کند.

۶۷- حقیقت عرف عام چیست؟ / موضوع: الفاظ ⇐ وضع الفاظ

- (الف) معنایی است که عرف، آن را بر معانی دیگر لفظ مشترک، ترجیح داده است.
 (ب) معنایی متفاوت با معنی لغوی که مردمان با کثرت استعمال، برای آن لفظ، تثبیت کرده است.
 (ج) معنایی است که عرف، آن را بر معنی مجازی لفظ ترجیح داده است.
 (د) معنایی است که عرف، آن را بر معنی حقیقی لفظ می‌داند.

۶۸- مفهوم می‌تواند مخصص قانون عامی گردد؟ / موضوع: الفاظ ⇐ عام و خاص

- (الف) مفهوم به دلیل ضعف دلالت، نمی‌تواند عام را تخصیص دهد.
 (ب) تخصیص عام، به وسیله مفهوم موافق ممکن است، اما مفهوم مخالف نمی‌تواند مخصص عام شود.
 (ج) تخصیص عام، تنها به وسیله مفهوم اولویت، امکان دارد.
 (د) هر یک از انواع مفاهیم که حجت شناخته شده باشد، می‌تواند مخصص عام گردد.

۶۹- حدیث «کل شیء مطلق حتی یرد فیه نهی» از نظر عموم و اطلاق، چه نوعی است؟ / موضوع:

الفاظ ⇐ عام و خاص

- (الف) اطلاق دارد.
 (ب) اطلاق آن مقید شده است.
 (ج) عام مجموعی است.
 (د) عموم استغراقی دارد.

۷۰- هرگاه مطلقه بعد عدّه، شوهر کند و پس از ده ماه نزدیکی با شوهر اول و شش ماه از نزدیکی با شوهر دوم فرزندی بیاورد، این فرزند ملحق به کدام شوهر شناخته می‌شود؟ / موضوع: اصول

عملیه ⇐ استصحاب

- (الف) با توجه به حداکثر مدت حمل احتیاطاً ده ماه دانسته شده، فرزند ملحق به شوهر اول است.
 (ب) با توجه به حداقل مدت حمل که شش ماه دانسته شده، فرزند به شوهر دوم ملحق می‌شود.
 (ج) تعارض احتیاط در حداقل و حداکثر مدت حمل، موجب تساقط آن دو و رجوع به قاعده فراش می‌گردد.
 (د) با تعارض احتیاط در حداقل و حداکثر مدت حمل، الحاق فرزند به هیچ‌یک ممکن نیست.

۷۱- مفهوم مخالف چیست؟ / موضوع: الفاظ ⇐ مفهوم و منطوق

- (الف) قضیه‌ای است که موضوع آن با موضوع منطوق، مخالف است.
 (ب) قضیه‌ای است که منطوق آن را منطوق قانون دیگر، مخالف باشد.
 (ج) قضیه‌ای است که حکم آن، نفیاً و اثباتاً مخالف حکم منطوق باشد.
 (د) قضیه‌ای است که مفهوم آن، نفیاً و اثباتاً مخالف با مفهوم قانون دیگر باشد.

۷۲- در تعارض اصل استصحاب با اصل اشتغال و احتیاط، تکلیف چیست؟ / موضوع: اصول عملیه
 ↪ استصحاب/

- الف) اصل استصحاب در تمام موارد بر اصل اشتغال مقدم است.
- ب) اصل استصحاب در صورتی که موضوع استنباط را منتفی سازد، مقدم خواهد بود.
- ج) اصل احتیاط در هر مورد، وسیله احراز واقعیت و به تعبیری طریق نجات است.
- د) حکم به تساقط هردو اصل کرده و اصل ثالثی برحسب مورد، حاکم خواهد بود.

۷۳- ید و تصرف در چه شرایطی، اماره مالکیت متصرف است؟ / موضوع: اصول عملیه ↪ استصحاب/

- الف) ید و تصرف مالکانه، در تمام موارد، اماره مالکیت ذوالید است.
- ب) ید و تصرف مالکانه، اماره مالکیت ذوالید است مگر آنکه معلوم شود که منشأ نامشروع داشته است.
- ج) ید و تصرف مالکانه، با احراز مشروعیت منشأ آن، اماره مالکیت متصرف است.
- د) ید و تصرف مالکانه، در صورتی که دعویایی برخلاف آن اقامه نشود، اماره مالکیت متصرف است.

۷۴- اجمال مخصص در چه مواردی موجب اجمال عام نمی‌گردد؟ در صورتی که مخصص .....
 /موضوع: الفاظ ↪ عام و خاص/

- الف) منفصل و اجمال آن، مفهومی و در ارتباط با اقل و اکثر باشد.
- ب) منفصل و اجمال آن در مفهوم یا مصداق باشد.
- ج) متصل و اجمال آن در مصداق باشد.
- د) متصل و اجمال آن در مفهوم باشد.

۷۵- در صورتی که تقدم و تأخر وقوع دو معامله متعارض، نامعلوم ولی تاریخ وقوع یکی از آن دو معلوم باشد، تکلیف چیست؟ / موضوع: اصول عملیه ↪ استصحاب/

- الف) هردو معامله از درجه اعتبار ساقط است.
- ب) معامله‌ای که تاریخ وقوعش معلوم است، باطل شناخته می‌شود.
- ج) معامله‌ای که تاریخ وقوعش نامعلوم است، صحیح است.
- د) معامله‌ای که تاریخ وقوعش معلوم است، صحیح است.

۷۶- اصل مثبت در اصطلاح اصولیین اصلی است که: /موضوع: ادله استنباط ↪ امارات/

- الف) موضوع آن از موضوعات احکام شرعی یا قانونی باشد.
- ب) حکمی شرعی یا قانونی با آن اثبات گردد.
- ج) از اجرای آن، آثار و لوازم غیرشرعی و غیرقانونی مجرای آن، اثبات شود.
- د) مثبت حکمی یا موضوعی واقعی در شرع یا قانون باشد.

۷۷- در تعارض قاعده تسلیط با قاعده لاضرر، تکلیف چیست؟ / موضوع: اصول عملیه ⇨ تعارض
[ادله]

- الف) قاعده تسلیط بر قاعده لاضرر، تقدم خواهد داشت.
ب) قاعده لاضرر، مقدم بر قاعده تسلیط می‌باشد.
ج) هر دو قاعده تساقط کرده و مشکل بر حسب مورد با اصول عملیه باید حل و فصل گردد.
د) ضرر مالک و ضرر غیر، مقایسه و ضرر اشد و اقوی بر ضرر اضعف، تقدم خواهد یافت.

۷۸- قیاس در اصطلاح اصول و فقه چیست؟ / موضوع: ادله استنباط ⇨ قیاس]

- الف) اثبات حکم شرعی یا قانونی موضوعی برای موضوع مشابه دیگر است.
ب) مقایسه حکم قانونی یا شرعی موضوعی با حکم شرعی و یا قانونی دیگر است.
ج) مقایسه مصالح و مفاسد موجود در احکام مختلف قانونی با یکدیگر است.
د) مقایسه عناصر و اجزا، موضوعات احکام با یکدیگر است.

۷۹- شک و تردید در مکلف به، مجرای چه اصلی است؟ / موضوع: اصول عملیه ⇨ اصل احتیاط]

- الف) مجرای اصل برائت است.
ب) مجرای اصل احتیاط و اشتغال است.
ج) در شبهات محصوره، مجرای اصل اشتغال و در دوران امر میان اقل و اکثر، اصل برائت، جاری است.
د) مجرای اصل تخییر بوده و مکلف در انتخاب دو طرف احتمال، مختار است.

۸۰- در قوانین موضوعه، استناد به عموم عام قبل از تخصص از مخصص، جایز است؟ / موضوع:
الفاظ ⇨ عام و خاص]

- الف) تنها در صورت احتمال مخصص متصل، فحص و جستجو از آن، ضرورت دارد.
ب) تنها در صورت احتمال مخصص منفصل، فحص و جستجو از آن، ضرورت دارد.
ج) تفحص در مخصص برای استناد به عموم عام، ضرورت ندارد.
د) تفحص از مخصص، شرط امکان استناد به عموم عام است.